

Főoldal>Teisés aktai ir Teismo praktika>A tagállamok joga

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [SI](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítónk.

szlovén

Swipe to change

A tagállamok joga

Szlovénia

Ez az oldal Szlovénia jogrendszeréről nyújt tájékoztatást.

Ezen a nyelven nem áll rendelkezésre hivatalos fordítás.

Az oldal tartalmának a gépi fordítása megtekinthető itt. Figyelem: a gépi fordítás csakis általános tájékoztatási célt szolgál. A weboldal tulajdonosa nem vállal semminemű felelősséget a gépi fordítás minőségéért.

-----magyar-----bolgárspanyolcseh dán német észt görög angol francia horvát olasz lett litván málta holland lengyel portugál

román szlovák finn svéd

Jogforrások**Jogszabálytípusok – leírás**

A Szlovén Köztársaság jogrendszerében elvont jogi normák állami és helyi szinten is elfogadhatók. Állami szintű jogszabályok az Alkotmány (*ustava*), a törvények (*zakoni*) és az általános rendeletek, amelyeknek két fő kategóriája létezik: kormányrendeletek (*uredbe*, amit angolra a decree szó mellett esetenként regulation formában is fordítanak) és miniszteri rendeletek (*pravilniki*).

Az önkormányzatok főként helyhatósági rendeleteket (*odlok*) fogadnak el.Szlovénia jogrendszere nem ismeri el a bírói jogalkotást, ami annyit jelent, hogy az alacsonyabb szintű bíróságokat (*nižja sodišča*) nem kötik a magasabb szintű bíróságok (*višja sodišča*) határozatai. Az alacsonyabb szintű bíróságok azonban rendszerint betartják és követik a magasabb szintű bíróságok és a Legfelsőbb Bíróság (*Vrhovno sodišče*) ítélkezési gyakorlatát.A plenáris ülésben ítélkező Legfelsőbb Bíróság elfogadhat **jogegységi határozatokat** (*načelno pravno mnenje*) a törvények egységes alkalmazása tekintetében fontos kérdésekről. Ezek a jogegységi határozatok a bíróságokról szóló törvény (*Zakon o sodiščih*) szerint csak a Legfelsőbb Bíróság tanácsaira kötelezőek, és csak egy újabb plenáris ülésen változtathatók meg. Az alacsonyabb szintű bíróságok azonban rendszerint követik a jogegységi határozatokat, és a Legfelsőbb Bíróság ítélkezési gyakorlatában megköveteli, hogy a tárgyban kiadott jogegységi határozatra hivatkozó fél előadását kellő megfontolásban kell részéssíteni.A törvényeknek és más rendeleteknek meg kell felelniük a nemzetközi jog általánosan elfogadott elveinek, valamint a Szlovéniát kötő nemzetközi szerződéseknak (az Alkotmány 8. cikkében előírtak szerint). A ratifikált és kihirdetett szerződések közvetlen hatállyal bírnak. A nemzetközi szerződések a szlovén Alkotmánybíróság (*Ustavno sodišče*) álláspontja szerint a jogszabályi hierarchiában az állami jogszabályok felett állnak. A ratifikált szerződések a nemzeti jogrendszer részeivé válnak, és ezzel jogokat és kötelezettségeket keletkeztetnek az ország természetes és jogi személyeire nézve (amennyiben közvetlenül végrehajthatóak).A szlovén jogrendszer a kontinentális jogrendszerek közé tartozik, ami annyit jelent, hogy a szokásjog mint olyan nem része a jogrendszernek. Azonban a szlovén jogalkotás bizonyos fokig elismeri a szokásjogot. Például a természetes és jogi személyek közötti szerződéseket szabályozó kötelmi törvénykönyv (*Obligacijski zakonik*) 12. cikke szerint az üzleti szokásokat és eljárásokat, valamint gyakorlatokat szabályozó szabályzatokat figyelembe kell venni a kereskedelmi jogalanyoktól elvárt magatartás és annak a jogalanyok közötti szerződéses kapcsolatra kifejtett hatásai értékelésekor.

A bírót bírói hivatalának gyakorlásakor az Alkotmány, a törvények, a nemzetközi jog általános elvei és a megerősített és kihirdetett nemzetközi szerződések kötik. A bíróságokról szóló törvény előírja, hogy ha valamely polgári jogi kérdés az érvényes szabályozás alapján nem dönthető el, a bírónak figyelembe kell vennie a hasonló esetekre vonatkozó szabályozást. Ha a kérdés megoldása ennek ellenére kétséges marad, a bírónak a nemzeti jogrendszer általános elvei alapján kell döntést hoznia. Ennek során a bírónak a jogi hagyományok, valamint a bevett jogtudományi elvek alapján kell eljárnia. A bírónak mindenkor úgy kell eljárnia, mintha egyidejűleg számtalan azonos ügyet bírálna el.

Jogszabályi hierarchia

Valamennyi jogi normának meg kell felelnie az Alkotmánynak. A törvényeknek és más rendeleteknek meg kell felelniük a nemzetközi jog általánosan elfogadott elveinek, valamint a Szlovéniát kötő nemzetközi szerződéseknak (az Alkotmány 8. cikkében előírtak szerint). A rendeleteknek és a helyhatósági rendeleteknek emellett a törvényeknek is meg kell felelniük.

A hatósági jogkörben kiadott általános érvényű aktusoknak (*splodni akti za izvrševanje javnih pooblastil*) meg kell felelniük az Alkotmánynak, a törvényeknek és a rendeleteknek.

Az egyedi aktusoknak, illetve az állami, helyhatósági és más hatósági intézkedéseknek elfogadott törvényen vagy rendeleten kell alapulniuk.

Az európai uniós jog elsőbbsége tekintetében a szlovén jogrendszer számára az elsőbbség elfogadásának alapját az Alkotmány teremti meg annak kijelentésével, hogy Szlovéniában alkalmazni kell azon nemzetközi szervezetek (ez esetben az Európai Unió) jogi aktusait és határozatait, amelyekre Szlovénia szuverén jogai egy részének gyakorlását átruházta, és ezek alkalmazására az adott szervezet jogszabályai irányadóak.

Intézményi keretek**A jogszabályok elfogadásáért felelős intézmények**A törvényeket a kétkamarás szlovén parlament alsóháza, az Országgyűlés (*Državni zbor*) fogadja el. Az Alkotmány 80. és 81. cikkének megfelelően az Országgyűlés a szlovén polgárok képviselőiből áll, és 90 tagja van. Nyolcvannyal képviselőt választanak, általános, egyenlő, közvetlen és titkos szavazással. Az olasz és a magyar nemzeti közösségek egy-egy országgyűlési képviselőjét mindig az említett közösségeknek kell megválasztaniuk. Az Országgyűlést négyéves időtartamra választják meg.A **kormányrendeleteket** a **kormány** (*Vlada*) adja ki, míg a **miniszteri rendeleteket** a kormány **egyes miniszterei**. Az Alkotmány 110–119. cikkei szerint a kormány miniszterelnökből (*predsednik vlade*) és miniszterekből áll. Hatáskörükön belül a kormány és az egyes miniszterek függetlenek és az Országgyűlés

felé elszámoltathatók, amely felelősségre vonhatja őket (az Alkotmánybíróság előtt), bizalmatlansági indítványt terjeszthet be és interpellációval felmentheti őket tisztségükből. A kormány elnökét az Országgyűlés választja, ezt követően pedig az elnök tesz javaslatot az Országgyűlés által kinevezendő (és felmentendő) miniszterekre.

Az **Alkotmánybíróság** kulcsszerepet tölt be az intézményi keretrendszerben, mivel jogosult a törvények, rendeletek és helyhatósági rendeletek megsemmisítésére, amennyiben azokat alkotmányellenesnek tartja. A testület véleményeket is kiad a nemzetközi szerződések alkotmányosságáról, valamint dönt a polgárok alkotmányossági panaszairól, amely panaszok az összes jogorvoslati lehetőség kimerítését követően nyújthatók be.

A helyhatósági rendeleteket a település lakosai által közvetlenül választott önkormányzatok (*občinski sveti, mestni sveti*) fogadják el.

Döntéshozatali eljárás

Törvény elfogadására a következők tehetnek javaslatot az Országgyűlésnek: a kormány, az Országgyűlés egyes tagjai, a parlament felsőháza, a Nemzeti Tanács (*Državni svet*), illetve ötezer választópolgár. Az Országgyűlés eljárási szabályzata (*Poslovnik Državnega zbora*) értelmében a rendes eljárás során a törvényjavaslat három olvasatban fogadható el.

Emellett az eljárási szabályzat gyorsított, sürgősségi eljárásról is rendelkezik. A 86. cikk szerint az Országgyűlés akkor határozatképes, ha a képviselők többsége jelen van, és törvény elfogadásához a jelenlévő képviselők többségének szavazata szükséges, amennyiben a minősített többség nem előírás. A Nemzeti Tanács vétót nyújthat be az elfogadott törvény ellen, az Országgyűlés a vétót az összes képviselő többségének szavazatával bírálhatja felül.

Az (Alkotmány 90. cikkében szereplő) **jogalkotási népszavazást** (*Zakonodajni referendum*) a népszavazásról és a népi kezdeményezésekről szóló törvény (*Zakon o referendumu in o ljudski iniciativi*) szabályozza, és azt maga az Országgyűlés vagy a Nemzeti Tanács felkérésére a képviselők egyharmada vagy negyvenezer választópolgár kezdeményezheti. A választópolgároknak lehetőségük van az Országgyűlés által elfogadott törvénynek a **köztársasági elnök** által (*Predsednik republike*) történő kihirdetés előtti megerősítésére vagy elutasítására.

A köztársasági elnöknek az elfogadott törvényeket az elfogadást követő nyolc napon belül ki kell hirdetnie. Az Alkotmány 154. cikke szerint valamennyi jogszabályt a hatálybalépése előtt ki kell hirdetni. Az állami szervek jogszabályait a Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapjában (*Uradni list Republike Slovenije*), míg a helyhatósági rendeleteket és más helyi szabályozásokat a helyi közlönyökben teszik közzé.

Az **alkotmánymódosítás** különleges eljárási szabályai az Alkotmányban vannak meghatározva. Az alkotmánymódosításra 20 országgyűlési képviselő, a Kormány vagy harmincezer választópolgár tehet javaslatot. A módosítási javaslat elfogadásáról az Országgyűlés jelenlévő képviselőinek kétharmados többsége dönt, de a módosítás elfogadásához minősített többség szükséges. Az Alkotmány 87. cikke értelmében állampolgároknak és más személyekre vonatkozó jogot és kötelességet csak az Országgyűlés állapíthat meg törvény formájában.

A Szlovén Köztársaságban az uniós intézmények által hozott **rendeletek és határozatok** közvetlenül alkalmazandóak. Az alkalmazhatóságnak nem feltétele a Hivatalos Lapban való közzététel.

A Szlovén Köztársaság által aláírt **nemzetközi szerződések** akkor emelkednek jogerőre, ha azokat az Országgyűlés különleges eljárás keretében megerősíti. A nemzetközi szerződések megerősítése a kormány előterjesztés elfogadásával történik. Nemzetközi szerződés megerősítéséről szóló törvényt a jelenlévő képviselők egyszerű többségének szavazatával fogadják el, kivéve ha az Alkotmány vagy törvény másként nem rendelkezik.

Jogi adatbázisok

A Szlovén Köztársaság rendeleteinek nyilvántartása (Register predpisov RS)

A **rendeletek nyilvántartása** elnevezésű adatbázisban hivatkozások mutatnak az 1991. június 25. óta elfogadott jogszabályok, illetve az 1995. óta elfogadott rendeletek teljes szövegére. A többi rendelet teljes szövege a szöveg elektronikus változatának a Hivatalos Lap honlapjára való feltöltéséhez szükséges időtől függően érhető el.

Az Országgyűlés (Zakonodaja državnega zbora) jogszabályai

Az **Országgyűlés jogszabályai** adatbázis tartalmazza az Országgyűlés által megvitattott valamennyi törvény és egyéb jogi aktus szövegét. Ezek közé a következők tartoznak:

A **törvények egységes szerkezetbe foglalt szövege** (*prečiščena besedila zakonov*) — a 2002. november 29. után elfogadott és a Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapjában közzétett törvények hivatalos, egységes szerkezetbe foglalt szövege, valamint 2007. június 17-től a nem hivatalos, egységes szerkezetbe foglalt szövegek.

Elfogadott törvények (sprejeti zakoni) – az 1991. június 25-i függetlenné válás óta az Országgyűlés által elfogadott és a Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapjában közzétett törvények.

Elfogadott jogi aktusok (sprejeti akti) – az 1996. november 28. óta az Országgyűlés által elfogadott és a Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapjában közzétett jogi aktusok.

Törvénytervezetek (predlogi zakonov) – az Országgyűlés aktuális ciklusában megvitásra beterjesztett törvénytervezetek (az adatbázisban azok az elfogadott törvénytervezetek is szerepelnek, amelyeket a Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapjában még nem tettek közzé).

Törvények olvasatai (obravnave zakonov) (az eljárás végén) – az Országgyűlésnek 1996. november 28. után megvitásra benyújtott törvények valamennyi olvasatának archívuma.

Jogi aktus tervezetek (predlogi aktov) – az Országgyűlés aktuális ciklusában megvitásra beterjesztett törvénytervezetek (az adatbázisban azok az elfogadott törvénytervezetek is szerepelnek, amelyeket a Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapjában még nem tettek közzé).

Jogi aktusok olvasatai (obravnave aktov) (az eljárás végén) – az Országgyűlésnek 1996. november 28. után megvitásra benyújtott törvények valamennyi olvasatának archívuma.

Rendelettervezetek (predlogi odlokov) – az Országgyűlés aktuális ciklusában megvitásra beterjesztett rendelettervezetek (az adatbázisban azok az elfogadott rendelettervezetek is szerepelnek, amelyeket a Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapjában még nem tettek közzé).

Rendeletek olvasatai (obravnave odlokov) (az eljárás végén) – az Országgyűlésnek 1996. november 28. után megvitásra benyújtott törvények valamennyi olvasatának archívuma.

Jogi információs rendszer (Pravno-informacijski sistem – PIS)

A **Jogi Információs Rendszer** – a Szlovén Köztársaság rendeleteinek nyilvántartása (*Register predpisov Republike Slovenije*) össze van kapcsolva a többi állami szerv rendeletei gyűjteményével és a Hivatalos Lappal.

A Szlovén Köztársaság Hivatalos Lapja (Uradni list Republike Slovenije; UL RS)

Minden hivatalos nemzeti rendelkezést közzétesznek a **Szlovén Köztársaság hivatalos lapjában**. Minden dokumentumot közzétesznek elektronikusan.

Kapcsolódó linkek

szlovén jogrendszer, az Országgyűlés jogszabályai, Jogi Információs Rendszer, A Szlovén Köztársaság hivatalos lapja (UL RS)

Utolsó frissítés: 02/11/2016

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal

semmilyen felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.